

IN MEMORIAM

MIROSLAV TAJDER

Nakon duge i teške bolesti u Zagrebu je dne 9. svibnja 1983. god. preminuo akademik i redovni umirovljeni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu dr Miroslav Tajder. Smrt je prekinula dragocjeni život jednog od velikana naše petrologije i jednoga od najistaknutijih članova velike zajednice hrvatskih i jugoslavenskih geologa, čiji pedesetgodišnji radni vijek je bio ispunjen neprekidnim plodnim i društveno korisnim radom na znanstveno-stručnom i odgojno-obrazovnom polju u okviru geoloških znanosti.

Miroslav Tajder rodio se u Vukovaru 10. veljače 1909. godine. Osnovno i srednje školovanje obavio je u rodnom mjestu. Studij VIII-me, mineraloško-geološke grupe, (A. Mineralogija s petrografijom i Geologija s paleontologijom, — B. Kemija, — C. Botanika, Zoologija i Fizička geografija) upisao je 1927. god. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a diplomirao 1. srpnja 1932. godine. Nakon odsluženja vojnog roka mladom Tajderu je kao odličnom studentu i stručno zainteresiranom radniku bilo omogućeno da nastavi daljnje formiranje i djelovanje u tadašnjem centru mineraloško-petrološke znanosti u nas uz poznatog stručnjaka prof. dr Frana Tućana — odlukom Rektorata od 22. siječnja 1934. imenovan je za asistenta-dnevničara u Mineraloško-petrografskom institutu Filozofskog fakulteta, a onda odlukom Ministarstva prosvjete u Beogradu od 25. veljače 1935. za kustosa vježbenika u Mineraloško-petrografskom muzeju u Zagrebu gdje brzo postaje kustos. 31. svibnja 1938. postiže doktorat filozofije disertacijom »Fiziografija, kemijski sastav i geneza gabroidnog masiva Dren-Boula«. Odlukom Ministarstva prosvjete a na prijedlog Vijeća Prirodoslovno-matematičkog fakulteta podijeljen mu je 22. studenoga 1946. naslov »privatnog docenta« iz petrografije i mineralogije. 1. listopada 1947. imenovan je za višeg geologa a 7. prosinca 1948. preveden je po rješenju Komiteta za znanstvene ustanove i Sveučilište u naučnog suradnika.

Nakon izvršenog izbora M. Tajder imenovan je 25. 6. 1949. za izvanrednog profesora Prirodoslovno-matematičkog fakulteta za petrografiju i mineralogiju, a 12. studenoga 1954. izabran je za redovnog profesora istog fakulteta.

1951. god. proveo je zimski semestar u usavršavanju na ETH u Zürichu kod svjetski poznatog stručnjaka Paula Niggli-a.

Nakon smrti prof. Tućana u srpnju 1954. M. Tajder postaje predstojnik Mineraloško-petrografskog zavoda i tu funkciju uspješno obavlja punih 20 godina. Pored toga u škol. godini 1955/56. bio je dekan, a 1956/57. prodekan Fakulteta.

Kao istaknuti stručnjak i član fakulteta vršio je i brojne dužnosti i funkcije; među ostalim, bio je predsjednik Savjeta Paleontološke zbirke JAZU, član Savjeta Instituta za geološka istraživanja u Zagrebu, član Savjeta Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, član savjeta Mineraloško-petrografskog muzeja i u više mandata pročelnik Geološkog odjela; bio je i član komisije za geološku kartu Evrope, član komisije za krš JAZU, član redakcijskog odbora časopisa »Geološki vjesnik«.

Više mjeseci je u svojstvu eksperta radio u Venezueli, a kasnije u Sudanu. O iskustvima iz tog perioda i impresijama sa studijskog puta po SAD (1971.) često je s oduševljenjem pričao.

Kao izuzetno plodan znanstveni radnik na području petrologije sa mnogo originalnih ideja i rješenja nagrađen je već 1954. godine (29. prosinca) izborom za dopisnog člana u radnom sastavu (danas izvanredni član) III Odjela JAZU, a 1958. god. za redovnog člana. Nadalje je 1961. godine odlikovan Ordenom rada sa zlatnim vijencem, zatim 1970. god. nagrađen nagradom »Ruđer Bošković« za znanstvenu djelatnost u području prirodnih znanosti, a 1974. god. Republičkom nagradom za životno djelo. Napisao je preko 40 znanstvenih radova, veliki broj stručnih radova, elaborata, recenzija, stručnih referata i popularnih članaka.

Autor je najvažnijih sveučilišnih udžbenika i skripata iz petrologije, petrogeneze i kristalne optike.

Fran Tućan je u referatu Vijeću Prirodoslovno-matematičkog fakulteta prilikom izbora M. Tajdera za izv. profesora ovako započeo ocjenu kandidata »Razvitak docenta dr Miroslava Tajdera kao mineraloga i petrografa pratim od njegovih studentskih dana ... nadala mu se prilika, da već kao student ... postepeno zalazi u probleme što ih obuhvataju mineralogija i petrografija ... Već krajem prve godine svog univerzitetskog studija postaje demonstrator« i tako dalje.

Intenzivan istraživački rad M. Tajder započeo je prije punih 39 godina u doba kada se u Jugoslaviji petrografijom bavio nesrazmjerno mali broj ljudi. Mlad, polentan i izuzetno nadaren M. Tajder je već tokom prvih godina ulaznja u znanstveni rad savladao i primijenio nove kvantitativne metode istraživanja vrlo kompleksnog kemijskog i mineralnog sastava stijena putem kompletne silikatne analize, određivanja geometrijskih i optičkih konstanti minerala teodolitnim metodama, integriranja minerala u mikroskopskim preparatima, izračunavanja normativnog sastava i magmatskih parametara stijene, analize promjene kemizma za seriju stijena pomoću varijacijskih krivulja i višekomponentnih dijagrama. Te metode i postupke M. Tajder je kasnije kao nastavnik a i kroz znanstvene publikacije prenio na mlađe generacije.

Uz takav svestrani pristup svakom objektu istraživanja M. Tajder je vrlo brzo postao svijestan, da s jedne strane za kompletno kvantitativno izučavanje svojstava stijena i minerala treba koristiti sve raspoložive metode istraživanja materije u čvrstom stanju, a da s druge strane za rješavanje genetskih problema, pored pažljivih terenskih opažanja i sinteza, ključna uloga pripada izučavanju fizičko-kemijskih zakonitosti laboratorijskog ponašanja modelnih polikomponentnih sistema u funkciji tlaka, temperature i koncentracije komponenata. Nalaze tih istraživanja je on temeljito konzultirao kod svih slučajeva rješavanja petrogeneze. Genetska strana problema je M. Tajdera cijeli život posebno zanimala, jer je sadržavala, a i danas skriva mnogo nepoznanica i jer je tražila od istraživača da poput pjesnika ili psihologa uđe u dušu kamena, ako želi iz rezultata jednog završenog procesa otkriti samu prirodu i mehanizam tog procesa. S tim u vezi je i činjenica, koja je bila bitna za daljnji razvitak znanstvene misli kod nas naročito u ono doba dominantnog utjecaja njemačke znanosti na naše prilike, da je M. Tajder svega nekoliko godina nakon objavlivanja fundamentalnog dijela N. L. Bowen-a »The evolution of the igneous rocks« (Princeton, 1928.) kreativno i na prirodnim sistemima primijenio zasade jedne nove teorije, bazirane prvenstveno na eksperimentalnim laboratorijskim istraživanjima, o evoluciji i mogućoj međusobnoj genetskoj vezi različitih vrsta magmatskih stijena. Na taj način on je trasirao prvu stazu kojom je teorija frakcione kristalizacije i kristalizacijske diferencijacije ušla u našu petrografsku literaturu. Studirajući razne vrste prostorno povezanih eruptivnih stijena, kao npr. bazični intruzivni kompleks Dren-Boula u južnoj Makedoniji, efuzivni masiv Kožufa na grčko-jugoslavenskoj granici i rudnog područja Srebrenice u Bosni, M. Tajder je u više

slučajeva zaključio da su one nastale evolucijom jedne izvorne magme čija kristalizacija je počela s ultrabazičnim mineralnim asocijacijama i nastavila se preko bazičnih i neutralnih do sasvim kiselih; tome u prilog Tajder otkriva i navodi niz dokaza kao npr.: gotovo kontinuirane promjerne kemizma pojedinih stijena, diskontinuirani i kontinuirani reakcijski odnosi feromagnezijskih odnosno leukokratskih minerala u funkciji postepenog hlađenja magmatske taljevine a zatim kaše, kristalizacija olivinsko-piroksenske parageneze kod viših temperatura, bazičnih plagioklasa pri nešto nižoj temperaturi i njihov prelaz u druge minerale iz niza pri još nižim temperaturama. U drugim primjerima otkriveni su samo kiseliji efuzivni diferencijati.

Paralelno sa rješavanjem osnovne petrološke problematike nekog kompleksa M. Tajder se često zadržao na ne manje važnim pojavama i procesima izmjene primarnih minerala i tu dao originalna i fundirana tumačenja koja su prihvatili i drugi. Spomenimo samo problem uralitizacije: prijelaz dijagena u zelenu hornblendu u našim gabroidnim stijenama Tajder je interpretirao kao magmatski proces ne odbacujući, međutim, ni dinamo-termalno metamorfni tok procesa: u toku kristalizacije magme mijenja se njen sastav, temperatura pada a tlak para vode raste pa zbog toga piroksen postaje nestabilan i polagano prelazi u uralit. Njegov pristup i interpretacija procesa kasnomagmatske faze srebreničke oblasti postali su model za brojne mlade istraživače sličnih masiva u Jugoslaviji. U toj fazi razvitka srebreničkog eruptiva su u uvjetima povećane koncentracije i reaktivnosti plinova i vodene pare nastupile alteracije primarnih minerala augita, hornblende i plagioklasa i iz njih su nastali klorit, aktinolit, epidot, kalcit, a daci je prešao u propilit.

Jednako tako detaljna istraživanja kiselih stijena iz Slavonije, koje obiluju alkalijama i po karakteristikama pripadaju u tzv. »spilit-keratofirsku asocijaciju« predstavljaju vrijedan prilog petrološkoj znanosti bez obzira na dilemu o primarnosti, koju zastupa M. Tajder, ili o metamorfnom porijeklu tih stijena; kemizam tih stijena u Požeškoj gori i njihove petrokemijske karakteristike posebno su detaljno prikazani u zadnjem radu M. Tajdera, u koautorstvu sa V. Majerom, »Osnovne karakteristike spilit-keratofirnog magmatizma Slavonije«.

Pored magmatita pažnju M. Tajdera privlačili su i metamorfiti, kojima je također prilazio spremno, kritički i inventivno. Spomenimo samo originalnu i smionu hipotezu o postanku dolomitnog mramora, četrdesetak metara debele žile u središtu tektonske zone Santa Maria (Venezuela) putem retrogradne metamorfoze peridotita i zatim prijedlog za rješavanje petrografskih i petrogenetskih problema u Slavonском gorju.

Pored velike znanstvene i stručne aktivnosti koju dokumentira i obilato ilustrira priloženi popis objavljenih radova, opsežan i značajan rad akademika Tajdera bio je u brojnim, često dugotrajnim, terenskim i laboratorijskim istraživanjima za potrebe privrede. Ima tih radova više desetaka manjih i većih, a neki su po dometu i opsegu karaktera studija i monografija: radio je npr. za potrebe olovno-cinkanog rudnika Sasa u Bosni, za tvornicu sode u Lukavcu, za tuzlanske rudnike soli, za Naftaplin, Hidroelektro projekt u Zagrebu, za Institut za geološka istraživanja u Zagrebu, za Geoistraživanje — Elektrosonde u Zagrebu, za rudnik bakra u Boru, u okviru naše ekipe u području Sufaya u Sudanu i u području Guacuripia, Estado Bolívar u Venezueli.

Svoje profesorsko zvanje je M. Tajder volio i zdušno obavljao: pokrivaio je kolegije iz petrologije, petrogeneze i mikrofiziografije za studente svih usmjerenja na Geološkom odjelu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, a sudjelovao je i u izobrazbi geografa i šumara. Predavanja su bila zanimljiva, suvremena i visokog stručnog nivoa — tražio je kooperaciju studenata i obično se kratkim postupkom rješavao onih koji su smetali radu. Prof. Tajder je osuđivao nerad i nezainteresiranost, a nagrađivao je rad i veselio se zajedno sa studentom uspjehu na ispitu.

Znanstveni rad pokojnog profesora Tajdera bio je i pionirskog i fundamentalnog značenja kako po rezultatima i saznanjima u mnogim domenama petrologije i petrogeneze, tako i po novim metodama istraživanja i obrade rezultata mjerenja i opažanja koje je unio u našu petrografsku praksu. U povijesti razvitka prirodnih znanosti u Hrvatskoj i u Jugoslaviji M. Tajder će na području petrologije za period od 3 desetljeća ostati trajno zabilježen kao najkompetentniji teoretičar, kao vrstan istraživač na terenu i u laboratoriju, kao pokretač suvremenih stremjenja u znanosti, kao dugogodišnji urednik »Acta Geologica«, kao profesor svih poslijeratnih generacija geologa-prirodoslovaca, više generacija geografa i šumara, kao savjetnik

brojnih stručnjaka i institucija, kao mentor niza postdiplomanata i doktoranata, kao uspješan predstojnik kroz 20 godina jednog od najstarijih zavoda na Sveučilištu u Zagrebu.

Neka je trajna slava pokojnom profesoru i akademiku Miroslavu Tajderu.

S. Ščavničar

POPIS OBJAVLJENIH RADOVA,
AKADEMIKA I PROFESORA Dr MIROSLAVA TAJDERA

1. TAJDER, Miroslav & BARIĆ, Ljudevit: Mineraloško-petrografska ekskurzija u Vardarsku banovinu (I) — *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 47 (1933/34), 160—168, Zagreb, 1935.
2. TAJDER, Miroslav & BARIĆ, Ljudevit: Mineraloško-petrografska ekskurzija u Vardarsku banovinu (II) — *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 48 (1934/35), 243—248, Zagreb, 1936.
3. Sfalorit iz Ljubije kod Prijedora. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 257 (Matem. prir. razr. 79), 229—232, Zagreb, 1936.
4. TAJDER, Miroslav & BARIĆ, Ljudevit: Mineraloško-petrografska ekskurzija u Vardarsku banovinu 1936. god. — *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 49 (1935/36), 193—195, Zagreb, 1937.
5. Die Zinkblende von Ljubija bei Prijedor. — *Bull. intern. Acad. Yougosl., Cl. sci. math. nat.*, 29, str. 132, Zagreb, 1938.
6. Klinoklor sa Dobrog polja (Klinochlor von Dobro polje). — *Vesnik Geol. inst.*, 6, 235—238, Beograd, 1938.
7. Zelena rogovača, azbest, flogopit, cirkon i apatit od Lojana kod Kumanova (Grüne Hornblende, Asbest, Phlogopit, Zirkon und Apatit von Lojane bei Kumanovo). — *Glasnik Skop. naučn. društva*, 18 (Odj. prir. nauka 6), 193—200, Skoplje, 1938.
8. Fiziografija, kemijski sastav i geneza gabroidnog masiva Dren-Boula u južnoj Srbiji. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.* 263 (Matem. prir. razr. 82), 1—54, 13 sl., 1 tab., sa tabelama, Zagreb, 1938.
9. Nematit od Lojana. Kemijsko-optička istraživanja. (Nemalith von Lojane. Chemische und optische Untersuchungen). — *Vesnik Geol. inst.* 6, 239—240, Beograd, 1938.
10. BARIĆ, Ljudevit & TAJDER, Miroslav: Mineraloško-petrografska ekskurzija po sekciji Kruševo—Resan i Ohrid (Mineralogisch-petrographische Excursion in der Section Kruševo—Resan und Ohrid). — *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 50 (1936/37), 132—136, Zagreb, 1938.
11. Petrografsko proučavanje marijevsko-tikveške oblasti. — *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 51 (1937—1938), 139—144, Zagreb, 1939.
12. Physiographie, chemische Zusammensetzung und Genesis des gabbroiden Massiv Dren-Boula in Südserbien. — *Bull. intern. Acad. Yougosl., Cl. sci. math. nat.*, 32, 77—89, Zagreb, 1939.
13. Arsoit sa Kravičkoga Kamena i latit sa Tumbe. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 267 (Matem. prir. razr. 83), 85—112, 2 tab., 15 tabela, Zagreb, 1940.
14. Arsoit von Kravički Kamen und Latit von Tumba. — *Bull. intern. Acad. Yougosl.*, 33, 34—40, Zagreb, 1940.
15. Kožuf, petrografija i petrogeneza vulkanskih stijena Kožufa. (Petrographie und Petrogenesis des Effusivgesteines von Kožuf). — *Vesnik Geol. inst.*, 8, 159—223, 2 sl., 3 tab., Beograd, 1940.
16. Hrvatski narodni mineraloško-petrografski muzej u Zagrebu — *Alma mater croatica*, 3/9, 379—382, 2 sl., Zagreb, 1940.
17. Petrografsko proučavanje Požeške gore (Petrographische Untersuchung des Požega-Gebirges). — *Vjesnik Hrv. drž. geol. zav. i Hrv. drž. geol. muz.*, 1, 22—26, Zagreb, 1942.
18. Mineraloško-petrografski rad na području Strahinščice i Ivančice (Mineralogisch-petrographische Arbeiten auf dem Gebiete des Strahinščice und Ivanščica Gebirges). — *Vjesnik Hrv. drž. geol. zav. i Hrv. drž. geol. muz.*, 1, 27—29, Zagreb, 1942.

19. Postanak minerala. — *Znanje i radost*, 1, Hrv. izd. bibliogr. zavod, 300—303, 6 sl., 2 tab., Zagreb, 1942.
20. Vulkani. — *Znanje i radost*, 1, Hrv. izd. bibliogr. zavod, 254—261, 9 sl., Zagreb, 1942.
21. Sastav i postanak srijemskog prapora. — *Spomenica Vukovarske realne gimnazije*, 107—112, 3 sl., Vukovar, 1942.
22. Četrdesetgodišnjica erupcije vulkana Mont Peleea. — *Priroda*, 32/3—4, 1—7, 2 sl., Zagreb, 1942.
23. POLJAK, Josip & TAJDER, Miroslav: Bazalt od Čemerikovca kraj Donjeg Pazarišta u Velebitu (Basalt vom Čemerikovac bei Donje Pazarište in Velebit Gebirke). *Vjesnik Hrv. drž. geol. zav., Hrv. drž. geol. muz.*, 1, 93—103, 1 sl., Zagreb, 1942.
24. Problem uralitizacije piroksena u gabroidske stijene (Das Problem der Uralitisation von Diallag in Gabbrogesteinen). — *Vjesnik Hrv. drž. geol. zavod. Hrv. drž. geol. muz.*, 1, 1—44, 5 sl., Zagreb, 1942.
25. Nafta, skupocjeni pokretač modernih strojeva. — *Znanje i radost*, 2, Hrv. izd. bibliogr. zav., 161—169, 6 sl., Zagreb, 1943.
26. Zlato u Bakovićima kraj Fojnice. — *Priroda*, 33/4—6, str. 68, 1 sl., Zagreb, 1943.
27. Albitski riolit Požeške gore (Albit-Rhyolith von Požega-Gebirge). — *Vjesnik Hrv. drž. geol. zav. Hrv. drž. geol. muz.*, 2/3, 74—88, Zagreb, 1944.
28. Boksit jedina aluminijaska ruda. — *Priroda*, 34/4—6, 49—54, Zagreb, 1944.
29. Aluminij — kovina budućnosti. — *Znanje i radost*, 3, Hrv. izd. bibliogr. zav., 161—169, 6 sl., Zagreb, 1943.
30. Poviest rudarstva i rad u rudokopima. — *Znanje i radost*, 3, Hrv. izd. bibliogr. zav., 132—139, 8 sl., Zagreb, 1944.
31. Albitski dolerit iz Nakop potoka u Požeškoj gori. (Albite dolerite from Nakop brook in Požega mountain). *Geol. vjesnik*, 1, (1947), 182—189, Zagreb, 1947.
32. Problem pojave kremenca u olivinskom bazaltu od Kutjeva. (Problem of appearance of quartz in olivine basalt from Kutjevo). *Geol. vjesnik*, 1, (1947), 190—201, 2 sl., Zagreb, 1947.
33. Postanak tla. *Pionir*, Zagreb, 1947.
34. Ugalj. *Pionir*, Zagreb, 1947.
35. Biotitski dazit od Sase kraj Srebrenice u Bosni. (Biotit-Dazit von Sasa in der Nähe von Srebrenica in Bosnien). *Geol. vjesnik*, 5—7, (1951—53), 63—72, Zagreb.
36. TAJDER, Miroslav & HERAK, Milan: Petrografija i geologija. Udžbenici Sveuč. u Zagrebu, Školska knjiga, VIII+231, 155 sl., Zagreb, 1951.
37. Prinos poznavanju pegmatita Morihova u Makedoniji. (A contribution to the knowledge of pegmatites of Morihovo in Macedonia). *Geol. vjesnik*, 2—4, (1948—50), 111—116, Zagreb, 1952.
38. Petrografija rudnog područja Srebrenice u Bosni. (Petrographie des Erzgebietes bei Srebrenica in Bosnien). *Spom. Miše Kišpatića, Jugosl. akad. znan. umjet.*, 119—173, 4 sl., 19 tabela, 1 petrogr. karta, Zagreb, 1953.
39. Istraživanja Papuka i Požeške gore. *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjet.*, 60 (1953), 307—308, Zagreb, 1955.
40. Albitski efuzivi okolice Voćina i njihova geneza. (The albite volcanic rocks of Voćin area and their origin). *Acta geol.*, 1, (Prir. istraž. Jugosl. akad. znan. umjet., 27), 35—48, 1 sl., 1 tab., 1 tabela, Zagreb, 1956.
41. Albitski riolit od Blackog u Požeškoj gori. (Albit-Rhyolith von Blacko im Požega-Gebirge). *Geol. vjesnik*, 8—9, (1954—55), 191—196, Zagreb, 1956.
42. Fran Tučan (1878—1954). *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjet.*, 61 (1954), 215—220, 1 sl., Zagreb, 1956.
43. BARIC, Ljudevit & TAJDER, Miroslav: Pirofilitni škriljevac od Parsovića u Hercegovini. (Pyrophyllitschiefer von Parsovići in der Herzegovina). *Geol. vjesnik*, 8—9, (1954—55), 187—190, Zagreb, 1956.
44. BARIC, Ljudevit & TAJDER, Miroslav: Pyrophyllitschiefer von Parsovići in der Herzegovina. *Bull. sci. Cons. Acad. Yougosl.*, 2/3, 91, Zagreb, 1956.
45. Petrografsko istraživanje zapadnog dijela Papuka. *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjet.*, 62 (1955), 316—322, Zagreb, 1957.
46. Petrografsko proučavanje Požeške gore. *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjet.*, 63 (1956), 383—387, Zagreb, 1959.

47. TAJDER, Miroslav & HERAK, Milan: Petrografija i geologija. II pop. prer. izd. *Udžbenici Sveuč. u Zagrebu*, školska knjiga, X+280, 166 sl., Zagreb, 1959.
48. Anortoklasni egirinski riolit iz potoka Rupnice kod Voćina. (Anorthoclase-Aegirine-Rhyolithe from Rupnice brook near Voćin). *Acta geol.*, 2, (Prir. istraž. Jugosl. akad. znan. umjet., 29), 95—101, Zagreb, 1960.
49. Dacit kod Potočara kraj Srebrenice, Bosna. (Dacit von Potočari bei Srebrenica). *Geol. vjesnik*, 13, (1959), 145—148, Zagreb, 1960.
50. Mineralogija i petrologija. Djela Jugosl. akad. znan. umjet., 51. (Spomenica u počast 40 g. osniv. Sav. kom. Jugosl., 1. U: Razvitak nauka i umjet. u Hrvatskoj 1945—1959, 1, Matem. fiz. kem. i tehn. nauke), 198—303, Zagreb, 1960.
51. TAJDER, Miroslav & SKRIVANIĆ, Ante: Dr Stanko Miholić, Nekrolog i popis radova dr Stanka Miholića. *Geol. vjesnik*, 14, (1960), 423—431, 1 sl., Zagreb, 1961.
52. ŠCAVNICAŠ, Stjepan & TAJDER, Miroslav: Razvoj mineralogije i petrologije u NR Hrvatskoj od 1951. do 1961. *Geol. vjesnik*, 15, (1961), 19—26, Zagreb, 1962.
53. Petrogeneza — geneza eruptivnih stijena. Sveuč. u Zagrebu, skripta (šapirogr.), III+115,5 tabela, 80 sl., Zagreb, 1964.
54. Petrografija. Univ. u Sarajevu, 192 str., 52 sl., Sarajevo, 1964.
55. Eruptiv područja Senjske drage. *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjet.*, 70(1963), 345—347, Zagreb, 1964.
56. TAJDER, Miroslav & MAJER, Vladimir: Petrography of the Sufaya district in northeast Sudan. (Petrografska građa područja Sufaya u SI Sudanu). *Geol. vjesnik*, 17, (1963), 149—163, 1 sl., Zagreb, 1964.
57. Fran Tučan (s popisom publikacija). *Acta geol.*, 4, (Prir. istraž. Jugosl. akad. znan. umjet., 34), 7—17, Zagreb, 1965.
58. Petrology of the Guacuripia region estacio Bolivar Venezuela. (Petrologija područja Guacuripija, država Bolivar, Venezuela). *Acta geol.*, 4, (Prir. istraž. Jugosl. akad. znan. umjet., 34), 73—100, Zagreb, 1965.
59. TAJDER, Miroslav & HERAK, Milan: Petrografija i geologija. III prer. proš. izd. Školska knjiga, X+399, 189 sl., Zagreb, 1966.
60. TAJDER, Miroslav & RAFFAELLI, Petar: Metamorfizirani porfirit-keratofiri u srednjobosanskom škriljavom gorju. (Altered porphyrite-keratophyre in the central Bosnian schists-mountains). *Geol. vjesnik*, 20, (1966), 153—170, 1 tabela, 3 tab., Zagreb, 1967.
61. TAJDER, Miroslav & ZUPANIĆ, Jožica: Sedimentološka istraživanja prominskih naslaga planine Promine. *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjet.*, 72 (1965), 421—422, Zagreb, 1967.
62. BARIĆ, Lj. & TAJDER, Miroslav: Mikrofiziografija petrogenih minerala. Školska knjiga, VII+235, 186 sl., Zagreb, 1967.
63. Geneza blastoporfirnog epidot-emfibolita na području Omanovca u Psunju. (The petrogenesis of blastoporphyrritic amphibolite in the region of Omanovac in Psunj). *Acta geol.*, 6, (Prir. istraž. Jugosl. akad. znan. umjet., 36), 5—16, Zagreb, 1969.
64. Magmatizam i metamorfizam planinskog područja Papuk—Psunj. (Magmatism and metamorphism of the Papuk-Psunj mountains). *Geol. vjesnik*, 22, (1968), 469—476, Zagreb, 1969.
65. Genetski problemi nekih stijena s područja Sirač u Papuku. (Genetic problems of some rocks in the district of Sirač, Papuk mountain). *Geol. vjesnik*, 23, (1969), 257—164, 3 tabele, Zagreb, 1970.
66. Noviji pogledi sastava i geneze eruptiva i metamorfita Papučko-psunjskog gorja, Slavonija. (New aspects on the composition and genesis of igneous rocks and metamorphites of the Papuk-Psunj mountains in Slavonia). *Zbornik radova 1 znanstv. sabora Slavonije i Baranje*, 107—126, Osijek, 1970.
67. Dolerite from quebrada Chaguaramal, Guacuripia, Venezuela. (Dolerit vododerine Chaquaramal, Guacuripia, Venezuela). *Geol. vjesnik*, 24, (1970), 133—135, Zagreb, 1971.
68. TAJDER, Miroslav & HERAK, Milan: Petrologija i geologija. IV dop. prer. izd. Školska knjiga, X+356, 201 sl., Zagreb, 1972.
69. TAJDER, Miroslav & BRAJDIĆ, Vjekoslav: 70-godišnjica života prof. dr Ljudevita Barića. *Vijesti muz. konz. Hrvatske*, 21/3, 46—47, 1 fotogr., Zagreb, 1972.
70. TAJDER, Miroslav & BRAJDIĆ, Vjekoslav: 70. godišnjica života prof. dr Ljudevita Barića — *Geol. vjesnik*, 25, 334—335, Zagreb, 1973.

71. TAJDER, Miroslav & ZEBEC, Vladimir: Hornblendski andezit kod Sikirića i propilitizirani andezit kod Fojhara, Srebrenica (Bosna) (Hornblende-Andesite from Sikirić and Propylite-Andesite from Fojhar, Srebrenica (Bosnia, Yugoslavia). — *Acta geol.* VIII/15 (*Prir. istraž. Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 41), 277—285, Zagreb, 1975.
72. MAJER, Vladimir & TAJDER, Miroslav: Razvoj petrologije magmatskih i metamorfnih stijena u SR Hrvatskoj od 1951—1976. god. — *Geol. vjesnik*, 30/2, 635—641, Zagreb, 1978.
73. MAJER, Vladimir & TAJDER, Miroslav: Osnovne karakteristike spilit-keratofirskog magmatizma Slavonije (Main characteristics of the spilit-keratophyre magmatism of Slavonije (Croatia, Yugoslavia). — *Acta geol.* 12/1, (*Prir. istraž. Jugosl. akad. znan. umjet.*, 46), 1—22, 3 tab., 2 sl., Zagreb, 1982.
74. TAJDER, Miroslav & CRNOLATAC, Ivan: Geologija i petrologija područja Gebel Dihilba, Sudan. (Geology and petrology of the Gebel Dihilba district, Sudan). *Acta geol.*, 5, (*Prir. istraž. Jugosl. akad. znan. umjet.*, 35), 73—82, 4 tab., 2 sl., 1 geol. karta, Zagreb, 1965.